

Statenmededeling

Onderwerp

Uitvoeringsprogramma Maintenance & Services Brabant

Datum

23 mei 2017

Documentnummer

PS: 4195846

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De ontwikkelingen binnen het maintenance & services cluster Brabant.

Aanleiding

De ontwikkeling van nieuwe technologieën en innovatieve toepassingen gaat mondiaal in hoog tempo. Om in deze snel veranderende wereld overeind te blijven, moet onze (maak)industrie investeren in een waardeketen die concurrerender, veiliger en duurzamer is. Maintenance vervult hierin een sleutelrol, omdat de sector de andere industriesectoren doorsnijdt: onderhoud-expertise is overal nodig. Met circa 300.000 werknemers, jaarlijks 30 miljard euro omzet en een aandeel van 5% in het bbp, is de Nederlandse onderhoudssector een belangrijke en omvangrijke sector. Dat geldt nog meer voor Noord-Brabant, waar de onderhoudssector sterk aanwezig is. De provincie vertegenwoordigt namelijk meer dan een kwart van de gehele industriesector.

Deze Statenmededeling is bedoeld om uw Staten een update te geven over het Uitvoeringsprogramma Maintenance & Services, dat onderdeel uitmaakt van het Economisch Programma Brabant 2020. De F-35 straaljager fungeert binnen het programma als belangrijke katalysator. Zie ook eerdere besluitvorming over de F-35 faciliteit motoronderhoud in Woensdrecht ([Statenvoorstel 71/15A](#)).

Het uitvoeringsprogramma combineert kansen in de markt met de sterkten van de Noord-Brabantse industrie en legt de relatie met maatschappelijke opgaven (o.a. circulaire economie). Maintenance is daarbij geïdentificeerd als één van de sterke economische clusters in Brabant, die kansrijk zijn op het wereldtoneel, en in verbinding met elkaar kunnen leiden tot nieuwe marktkansen, kennis- en innovatie ontwikkeling en werkgelegenheid.

De inzet van het triple helix samenwerkingsverband is daarbij gericht op het creëren van (extra) business, bedrijvigheid en werkgelegenheid in de onderhoudssector gerelateerd aan aerospace en hightech én op cross-overs met en vanuit andere kansrijke sectoren zoals energie, maritiem en automotive.

Datum
23 mei 2017
Documentnummer
PS: 4195846

Bevoegdheid

GS is bevoegd om uitvoering te geven aan het Economisch Programma Brabant 2020, Het uitvoeringsprogramma maakt daarvan onderdeel uit en wordt ter kennisname aan PS aangeboden.

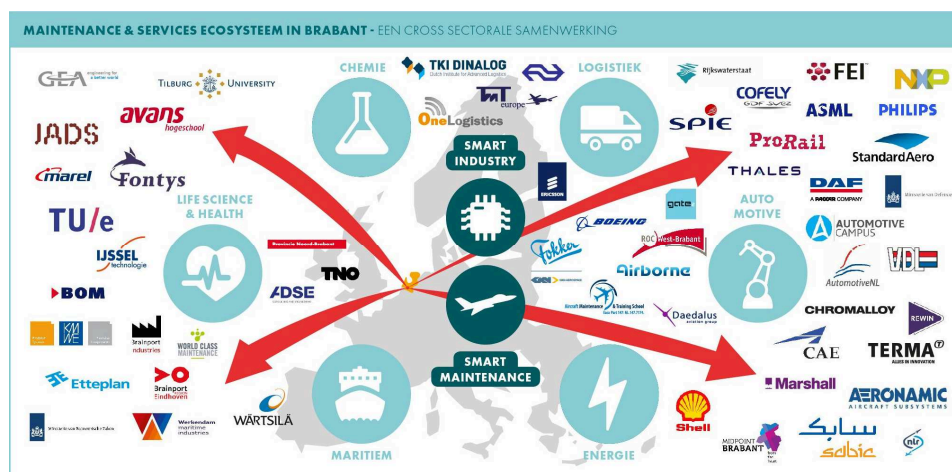
Kernboodschap

1. De provincie wil haar toppositie van innovatieve regio in Europa behouden

De ambitie van het uitvoeringsprogramma is Noord-Brabant internationaal te positioneren en te profileren als World Class Maintenance hotspot. Doel is het bevorderen van het innovatievermogen van Brabant, het creëren van (nieuwe) werkgelegenheid en het anticiperen op kansen voor people, planet & profit door de koppeling van maintenance & services met twee mondiale trends; big data en circulaire economie.

2. Sterke maintenance & services uitgangspositie voor Brabant

Zoals aangegeven is de maintenance sector in Brabant sterk ontwikkeld, zowel in omvang en aantal, als in kwaliteit en diversiteit. Binnen de provinciegrenzen zijn grote private en publieke eigenaren van kapitaalgoederen gevestigd, voor wie optimaal onderhoud essentieel is voor de veiligheid, opbrengsten en efficiency van hun installaties en infrastructuur. Ook herbergt de provincie toonaangevende hightech bedrijven die in hun producten de modernste technologieën toepassen, om hun afnemers maximale waarde te bieden en in de markt voorop te lopen. Naast de industriepartijen kent Brabant militaire onderhoudsactiviteiten (zoals F-16 motoronderhoud) en gerenommeerde kennis- en onderwijsinstellingen op alle niveaus. Hieronder vindt u een overzicht van een deel van de betrokken maintenance & services partijen.

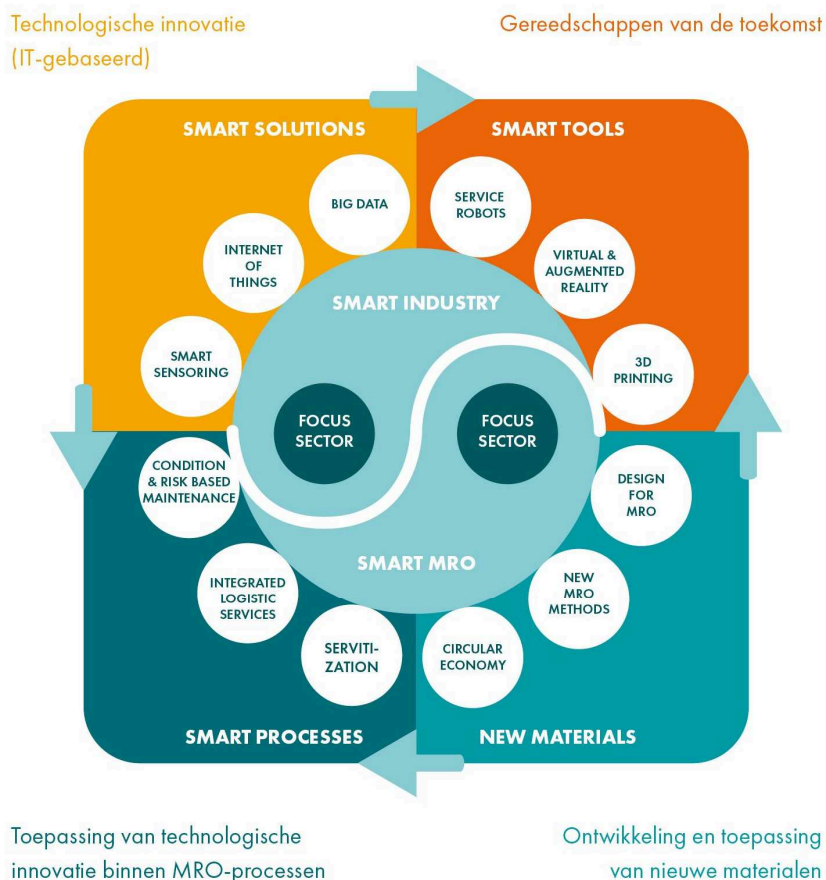
Figuur 1: Een deel van de betrokken maintenance & services partijen (triple helix)

Samen versterken zij de relatie met de internationaal georiënteerde aerospace industrie en maken de regio uitermate geschikt voor maintenance & services activiteiten van het hoogste niveau.

Datum
23 mei 2017
Documentnummer
PS: 4195846

3. *Het uitvoeringsprogramma Maintenance & Services is opgezet langs vier samenhangende programmalijnen*

Partijen werken samen op projectbasis. De projecten samen zijn geclusterd langs programmalijnen. De programmalijn **Smart Solutions** gaat over het ontwikkelen en gebruiken van nieuwe IT-technologieën, denk aan sensortechnologie, die leiden tot slimme oplossingen. Deze worden toegepast in innovatieve maintenance processen, die centraal staan binnen de programmalijn **Smart Processes**. Deze richt zich op het verbeteren van de productieprocessen (veiliger, betrouwbaarder en efficiënter waardoor de prestaties toenemen en de onderhoudskosten dalen). Dezelfde IT-technologieën fungeren ook als katalysator voor "gereedschappen van de toekomst" in de programmalijn **Smart Tools**. Denk hierbij aan Service Robots en 3D Printing. De activiteiten in de programmalijn **New Materials** tenslotte richten zich op de toepassing van nieuwe materialen en hun specifieke eigenschappen in het gebruik en onderhoud. Deze hebben impact op het ontwerp van systemen en hoe je ze kunt onderhouden. Om die reden wordt hierbij ook een link gelegd met een mondiale trend als circulaire economie.

Figuur 2: Programmalijnen en kansrijke innovatiethema's

4. *De kracht ligt in het opereren vanuit één stevig en onderscheidend triple-helix samenwerkingsverband*

Eén van de voornaamste uitgangspunten is dat daar waar de behoeften en kansen voor de industrie liggen, er kansrijke initiatieven ontstaan. Kritische massa en echte slagkracht ontstaan door krachten te bundelen en als Brabants collectief te opereren. De industrie en kennis- en onderzoeksinstellingen zijn daarbij in de lead. De provincie en de BOM coördineren en faciliteren de voortgang en ondersteunen waar nodig. Vaak met behulp van andere triple helix partijen en uitvoeringsorganisaties. Dit is maatwerk; zo is het mee opwerken van een innovatieproject anders dan het leveren van (financiële) expertise bij de realisatie van een shared facility of ondersteuning op het gebied van lobby bijvoorbeeld voor het binnenhalen van F-35 opdrachten uit Amerika.

Datum

23 mei 2017

Documentnummer

PS: 4195846

5. *Vanuit het arbeidsmarktbeleid wordt een integrale koppeling gelegd met het uitvoeringsprogramma*

Maintenance & services is een onderdeel van de activiteiten vanuit de arbeidsmarktregio's en het sectorplan. Het gaat daarbij om samenwerking op het gebied van onderwijs en trainingen, (om)scholing, doorlopende leerlijnen en experimenteerruimte voor MBO-instellingen, in aansluiting op de behoeften vanuit de industrie. In april is een Interreg Nederland-Vlaanderen project gehonoreerd met als doel het realiseren van een grensoverschrijdende kennisregio rond technologieopleidingen voor de luchtvaart.

6. *De F-35 als belangrijke katalysator om een impuls te geven aan het maintenance cluster Brabant*

Partijen beginnen niet vanaf nul. Met de aanwezige industrie en kennis- en onderwijsinstellingen wordt al veel ondernomen. Met het uitvoeringsprogramma worden individuele projecten gebundeld en synergievoordelen behaald op clusterniveau. Ook de recente investeringen in het F35 motorenonderhoud fungeren als vliegwiel voor bedrijvigheid in de rest van het maintenance & services cluster op gebied van aerospace en high tech. Enkele (tussentijdse) resultaten voor Brabant, die voortvloeien uit de bestuursovereenkomst met de ministeries van Defensie en Economische Zaken:

- Actieve verwerving van aanvullende opdrachten en civiel medegebruik van het Logistiek Centrum Woensdrecht (LCW):
 - Het hek tussen de luchtmachtbasis en Businesspark Aviolanda is weggehaald. De opening symboliseert de volgende stap in de samenwerking tussen luchtmacht en bedrijfsleven.
 - Er zijn extra onderhoudsopdrachten binnengehaald, namelijk de F-35 landingsgestellen (Fokker Landing Gear Helmond) en de PTMS¹ (Aeronamic Almelo, die dit werk in Woensdrecht gaat uitvoeren). Ook wordt via het project OneLogistics voorgesorteerd om Nederland/Brabant te positioneren als Noord-Europese logistieke hub.

¹ F-35 Power & Thermal Management System. Deze regelt de energiehuishouding aan boord van het vliegtuig, zoals het starten van de motor, de noodstroomvoorziening, de cabinedruk en koeling.

- Op Gate2 in Gilze-Rijen is het vliegsimulatoren centrum geopend vanuit de samenwerking tussen Defensie en CAE².
 - In Woensdrecht gaat naast het onderhoud aan F-35 motoren, ook het testen plaatsvinden. Nederland is daarmee het eerste land buiten de VS dat de komst van een proefdraaiopstelling binnenhaalt. LCW en motorfabrikant Pratt & Whitney hebben dit contractueel vastgelegd.
 - Defensie is bezig haar inkoopbeleid te wijzigen, waardoor het regionale innovatieve bedrijfsleven meer kans maakt op een opdracht voor het onderhouden van de huidige systemen.
- Samenwerking kennis/opleiding/training en uitwisseling technisch personeel:
- De opleiding F-16 motorenonderhoud van de Aircraft Maintenance & Training School (AMTS) is afgerond. Hierbij heeft omscholing van enkele oud-medewerkers van Philip Morris plaatsgevonden.
 - Er wordt gewerkt aan doorontwikkeling van de regionale aerospace maintenance samenwerkingsinitiatieven op vlak van kennis, opleidingen en trainingen.

Datum

23 mei 2017

Documentnummer

PS: 4195846

Europese en internationale zaken

Internationale activiteiten binnen het maintenance & services cluster zijn:

- Opwerken grensoverschrijdende innovatieprojecten vanuit de Europese structuurfondsen Op-Zuid en Interreg, zoals een cluster composieten en samenwerking met Vlaanderen op het gebied van technologie-opleidingen.
- Internationale strategie/acquisitie gericht op m.n. Amerikaanse, Engelse en deels Franse aerospace maintenance industrie. Deze "focuslanden" komen voort uit een analyse van de top 20 Aerospace/Defensie bedrijven in combinatie met Nederlandse/Brabantse sterkten.
- Uitwerking van een gezamenlijke nationale propositie op gebied van aerospace maintenance, waarbinnen Brabant wordt gepositioneerd als innovatieve maintenance regio.

Consequenties

N.v.t.

Communicatie

Veel achtergrondinformatie bij dit dossier is te vinden op de Brabantse website:

<http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/economie-en-werk/maintenance.aspx>. Daar is onder meer te vinden:

- Een omschrijving van het maintenance & services beleid.
- Video's F-35 en maintenance & services bedrijven.
- Een nieuwe infographic over maintenance & services in Brabant.

² CAE is wereldwijd marktleider in opleiding voor de burgerluchtvaart, defensie, en gezondheidszorg.

Vervolg

Financiën

Lopende maintenance projecten zijn gefinancierd vanuit private investeringen (financieel/in kind), aangevuld met het beschikbare innovatie- en financiële instrumentarium vanuit EU, Rijk en provincie. Andere provinciale financieringsbronnen voor nieuwe projecten worden pas bekeken na het aflopen van de [financiële ladder](#), zoals eerder met u is afgesproken. Hieruit voortvloeiende financieringsvragen worden separaat aan u ter besluitvorming voorgelegd. Nieuwe projecten worden concreet uitgewerkt vanuit de vier programmalijnen. Op dit moment liggen er geen concrete financieringsvragen voor.

Prestatie-indicatoren (KPI's), resultaten, verantwoording en monitoring

In het uitvoeringsprogramma zijn prestatie-indicatoren (KPI's) en resultaten opgenomen, die een directe relatie hebben met het 10-puntenplan vanuit het Economisch Programma Brabant 2020 en de vastgelegde afspraken binnen het Meerjarenplan BOM 2017-2020 (en de jaarplannen die hieruit voortvloeien). Opgemerkt dient te worden dat de resultaten afhankelijk zijn van de inzet en kracht van het triple-helix samenwerkingsverband als geheel.

OUTPUT / THROUGHPUT	RESULTATEN ³			
	2017	2018	2019	2020
Aantal PPS innovatieprojecten of testfaciliteiten (Living labs, field labs, proeftuinen)	3	4	5	6
Aantal bedrijven dat participeert in PPS-innovatieprojecten of gebruik maakt van testfaciliteiten	15	20	25	30
Aantal ontwikkelde en begeleidde business cases	2	3	4	5
Inkomende en uitgaande missies met bedrijven en kennisinstellingen (per missie/ bezoek)	2	3	3	3
Aantal bedrijven dat zich in Brabant heeft gevestigd en het aantal kwalificaties voor instandhoudingsprogramma's	2	4	6	8
Studenten & werknemers die cursussen, leergangen en demonstraties volgen, of stage-/afstudeerprojecten doen ⁴	PM	PM	PM	PM

Figuur 3: Prestatie-indicatoren en resultaten triple-helix samenwerkingsverband

Monitoring gebeurt jaarlijks via de reguliere planning en control cyclus vanuit de verantwoording van de BOM richting de provincie en bij de interne evaluatie van het 10-puntenplan in 2019.

³ Genoemde aantallen betreffen het totaal van nieuwe en doorlopende activiteiten.

⁴ Dit is een nieuwe lijn die de komende maanden wordt uitgewerkt. Resultaten worden daarna ingevuld.

Datum

23 mei 2017

Documentnummer

PS: 4195846

Bijlagen

1. Innovatieprogramma Maintenance & Services Brabant,
Uitvoeringsprogramma 2017 - 2020
2. Infographic Brabant World Class Maintenance

Datum

23 mei 2017

Documentnummer

PS: 4195846

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: mevrouw M. Wijnstekers, (073) 681 22 25,
mwijnstekers@brabant.nl, cluster Economie en Internationalisering van eenheid
Directeur Strategie en Beleid.

Opdrachtnemer: de heer A.L.M. van de Sande, (073) 680 80 74,
bvdsande@brabant.nl, afdeling Innovatie en Energie van cluster Economie en
Internationalisering.